

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 1. — Štev. 1.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 2, 1940—TOREK, 2. JANUARJA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

ZA
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvsemlj nedelj in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

HITLER NAMERAVA ODSTOPITI

Zavezniške zahteve baje deloma sprejel

PARIZ, Francija, 2. januarja. — Poluradni list "Petit Parisien" je objavil poročilo iz Italije, ki pravi, da namerava Hitler odstopiti kot nemški kancler in da bo od vlade odstranil vse radikalne nacije v namenu, da pridobi zaveznike za mir.

GOERING KANCLER—HITLER PREDSEDNIK

"Petit Parisien" pravi, da bo feldmaršal Hermann Goering postal kancler, Hitler pa predsednik. S tem hoče Hitler odstraniti poglavitno oviro za mir, ker so zavezniški izjavili, da se ne bodo pogajali za mir z nobeno nemško vlado, kateri bi naceleval Hitler.

Po Hitlerjevem načrtu bo prišlo do naslednjih izpremenb:

1. Hitler bo postal predsednik, kot je bil predsednik feldmaršal Paul von Hindenburg, ko je Hitler postal kancler.
2. Feldmaršal Goering bo postal kancler.
3. Odstranjeni bodo naciji, kakršni so Heinrich Himmler, načelnik nemške tajne policije, Paul Goebbels, propagandni minister in dr. Robert Ley, načelnik delavske fronte.
4. Joachim von Ribbentrop bo odstavljen kot zunanji minister in njegovo mesto bo prevzel kak večji diplomat, kot je Hans Viktor von Mackensen, poslanik v Rimu, ki je bil pred nekaj dnevi poklican v Berlin.
5. Dr. Hjalmar Schacht bo zopet postal gospodarski minister.
6. Odnosaji z Rusijo bodo nekoliko olajšani.
7. Obnovljena bo omejena Poljska in Čehoslovaška pod "pokroviteljstvom" kake odlične osebnosti.
8. Odpravljena bo avtarična vlada in se bo Nemčija vrnila v normalno svetovno gospodarstvo.

RUSI ZAŽGALI FINSKO PRISTANIŠČE

HELSINKI, Finska, 2. januarja. — Ruski aeroplani so večeraj na pristanišče Turku (Abo) metali vžigalne bombe in pričelo je goreti več poslopij.

Turku ima 20,000 prebivalcev in v mestu se končajo tri važne železnice; skozi mesto je tudi prihajal vojni material, ki so ga Finski pošiljali skandinavske države.

Ako bi Nemci zmagali...

Po mnenju ameriškega založnika bi se morale v tem slučaju Združene države polastiti francoskih in angleških otokov v Karibeju.

OMAHA, Neb., 29. dec. — Col. Frank Knox, znani ameriški založnik ter izdajatelj "Chicago Daily News", je rekel večeraj: — Če bi Nemci premagali Angleže in Francoze, bi se spravili na Ameriko ter tako skušali vresničiti svoje želje po svetovni nadvladi.

— V tem slučaju bi se morala oblast Združenih držav razširiti od Severnega tečaja preko Kanade, Mehike in Centralne Amerike.

— Združene države bi se morale polastiti vseh angleških in francoskih otokov v Karibejskem morju, če bi hotelo zaščititi Panamski kanal.

Knox je govoril na banketu Nebraska State Bar Association.

Po njegovem mnenju bi bilo najbolje, če bi Severna Amerika postala gospodarska enota, ker bi se mogla edinole na ta način uspešno ustavljati vsem zunanjim napadom.

DELAJSKO ZBOROVANJE

Hi voditeljica CIO, Miss Katherine Lewis, govori na zborovanju kubanske delavske federacije v Havani.

Francoski vojniki spremljajo dva nemška vojaka, ki sta bila vjeta na zapadni fronti.

IZ EVROPSKE VOJNE

Delavske vesti

Stavka pri Nash

DETROIT, Mich., 29. dec. — Tovarna Nash-Kelvinator Corporation je bila danes zaprta, ker je prišlo med upravo in delavci do ostrega nesoglasja. Ob enajstih dopoldne je bilo vsem delavcem naročeno zapustiti tovarno, toda nad tisoč jih je ostalo na svojih mestih, kar so smatrali uradniki družbe za "sedečo stavko" ter pozvali policijo, naj delavce spodi na cesto. Par minut prej predno je dospela policija, so delavci, ki so člani Mechanical Educational Society, prostovoljno odšli.

Obljuba zvestobe

WASHINGTON, D. C., 30. dec. — Poselna delegacija civilnih uslužbencev Philadelphijske ladjedelnice je izročila predsedniku Rooseveltu spomenico, v kateri je med drugim rečeno: — Združenim državam, njihovi vladi in zastavi prisegamo zvestobo ter obljubljamo, da se bomo z vso dušo in sreem posvetili delu. Če bomo zvedeli o kakšnem slučaju subverzivne delavnosti (sabotaže) vas bomo takoj obvestili.

Deputacijo je vodil John F. Daniels, predsednik N. A. v. Y. Yard Development Association.

V spomenici ni rečeno, da se bodo delavci izogibali strajkom, kajti državnim uslužbencem je stavekati že tako ali tako prepovedano.

Sabotaža

DETROIT, Mich., 30. dec. — Generalni pravdnik Murphy je rekel, da bo prihodnji teden predložil dokaze o sabotaži in špijanži v Detroitu, Flintu in Lansingu, Mich. Podrobnosti ni omenil, dejal je pa, da so v tej državi na delu tujezemski agenti, katerim bodo ameriške oblasti trdno stopile na prste.

Avtna industrija in vojni departament sodelujeta pri raznih projektih, tikajočih se oboroževanja.

Japon. min. predsednik

TOKIO, Japonsko, 30. dec. — Dasiiravno je 240 članov poslanske zbornice sprejelo vladne želje, da bi mogla Jugoslavijo odtujiti ostalim balkanskim državam.

Vojna in farmerji

Letošnjega novembra je bil izvoz večji kakor lani v istem času. — Značilna izjava trgovinskega tajnika Hopkinsa.

WASHINGTON, D. C., 30. dec. — Ameriški trgovinski tajnik Hopkins izjavlja, da evropska vojna ne prinaša ameriškim farmerjem nikakega dobička — pač pa nasprotno — škoduje jim. Njihove nade, da jim bo mogoče eksportirati velike množine poljedelskih pridelkov, se namreč niso uresničile.

V splošnem je bil pa izvoz iz Združenih držav meseca novembra znatno večji kot pa izvoz in sicer za \$57,000,000.

Meseca novembra je znašal izvoz \$292,000,000, novembra lanskega leta pa le 252,000,000 dolarjev. V prvih enajstih mesecih tekočega leta je bilo poslancega iz dežele za 2800 milijonov dolarjev blaga.

Izvoz surovega bombaža, žita in sadja je znatno nazadovale.

V tednu, ki se je končal 20. decembra, je bilo poslancega iz Kanade v Združene države za 193 milijonov dolarjev zlata. To zlato bo služilo za pokritje zavezniških naročil.

Priziv ni zalegel

NEW ORLEANS, La., 30. dec. — Nedavno sta bila aretirana nemška podanika Hans Schakow in Ernest Kulbrig, ker sta fotografirala utrdbe Panamskega kanala. Sodišče ju je obsodilo na dve leti ječe zaradi špijanaze. Proti razsodbi sta se pritožila, toda prizivno sodišče je pritožbo zavrnilo.

NEMČIJA BO BLOKIRALA ANGLIJO

BERLIN, Nemčija, 2. jan. — Nemčija je naznanila, da bo popolnoma in od vseh strani blokirala angleške otoke. Nemci priznavajo, da do sedaj ni bilo mogoče odrezati angleških zapadnih in severnih pristanišč in je Anglija skozi nje mogla dobivati vojaške zaloge iz Amerike in svojih dominijev.

V ta namen je Nemčija pričela graditi celo brodovje majhnih podmornic po 150 ton.

Smith proti 3. terminu

Bivši newyorški governer nima zaenkrat nobenih političnih načrtov. — Radoveden je, kakšna bo platforma demokratične stranke.

Bivši newyorški governer Alfred E. Smith je praznoval v soboto svoj 66. rojstni dan. Časnikarjem je govoril o politiki ter dejal, da se je sedanja administracija popolnoma odvajala od strankinemu programu iz leta 1932, da je politika New Deala komunističnega izvora in da dva uradna termina slehernemu človeku popolnoma zadostujeta.

Smith je rekel, da zaenkrat nima nobenih političnih načrtov in bo počakal, kakšno platformo bo sprejela demokratična narodna konvencija.

— Če bo platforma na vse pretege hvalila New Deal, — je rekel, — bo skrajni čas poseči vmes.

Na vprašanje, kakšno platformo bi si želel, je odgovoril: — Lažje je povedati, kakšne si ne želim. Ne bom tajil, da je New Deal marsikaj dobrega storil, toda njegov cilj je iz-

premeniti ameriško vladno obliko.

Na vprašanje, kaj misli o tretjem predsedniškem terminu, je odgovoril, da sta vsakega človeka dva termina dovolj. To je nepisana določba naše ustave. Roosevelt in Coolidge se nista zavzemala za tretji termin, dasi nista bila po osem let v uradu.

Svoj pogovor s časnikarji je zaključil biši newyorški governer s pripombo: — Sedanja administracija je izdala nešteto odredb. Toda če natančno premislimo, so skoro vse te odredbe le poskusi.

Novi amer. poslanik

BERLIN, Nemčija, 30. dec. — Tukaj so se razširile govorice, da bo imenovan za novega poslanika v Nemčiji Breckinridge Long, ki je svojevčasno zastopal Združene države pri italijanski vladi.

Delovanje balkanskih diplomatov

Ta mesec bo najbrže sklicana seja balkanske zveze. — Sestali se bodo ministri Jugoslavije, Rumunske, Grčije in Turčije. — Italija posreduje v pogajanjih med Rumunsko in Madžarsko.

BEOGRAD, Jugoslavija, 1. januarja. — Časopisje osrednje in jugovzhodne Evrope mnogo razpravljajo ob morebitnem sestanku zunanjih ministrov balkanske zveze — Jugoslavije, Rumunske, Grške in Turčije.

Kakor zagotavljajo češki listi v Pragi in jugoslovanski listi, se bodo ministri sestali 7. januarja. Bolgarski listi pa so mnenja, da bo konferenca že 3. januarja.

Kako so se pričele te vesti, ni znano. Štirje zunanji ministri se navadno sestanejo v februarju in prihodnje zborovanje bo najbrže v Beogradu. Beograd pa zanika, da bi bila sklicana konferenca v januarju in bo zaradi političnega položaja preložena.

Prva dva tedna v januarju obhaja srbska cerkev Božič in Nove leto in v tem času ne bo nobene konference.

Po določbah balkanske zveze so balkanski zunanji ministri obvezani sestati se enkrat na leto, toda ni določeno, v katerem času. Navadno so se do

sedaj zbirali v februarju. Na letošnjem zborovanju bo predsednik rumunski zunanji minister Grigoriu Gafencu in je tedaj njegovo dolžnost sklicati konferenco; v Bukarešti pa o tem še ni ničesar znanega.

O čem bodo zunanji ministri razpravljali, ni težko uganiti, namreč o nevarnosti, ki bi pretela miru na Balkanu. Pri tem bi v prvi vrsti prišel v pretres pritisk Rusije na Rumunsko.

Po določbah pogodbe balkanske zveze članice niso obvezane si medsebojno pomagati, ako bi katero izmed njih napadla kaka ne balkanska država, toda obvezane so iti v vojno proti vsaki balkanski državi, ki bi se zvezala s kako napadalko na kako balkansko državo. Ako bi telaj Bolgarska sam ali pa v zvezi s kako ne balkansko državo napadla kakega člana balkanske zveze, tedaj bi ostale članice balkanske zveze šle v vojno proti Bolgarski. Balkanska zveza je bila pravzaprav naperjena proti Bolgarski, kakor je bila Mala

antanta proti Madžarski. Bolgarsko časopisje se je sedaj po-lužilo priložnosti, da poja-sni stališče Bolgarske, ako bi bila sklicana seja balkanske zveze.

Časopisje odkrito trdi, da je bila balkanska zveza sklenjena v prvi vrsti proti Bolgarski in da se more pridru-žiti balkanskemu bloku samo v slučaju, ako je vstreženo bol-garskim teritorialnim zahtevam. Bolgarska zahteva od Rumunske Dobrudžo, od Grške pa izhod na Egejsko morje skozi Tracijo in svobodno luko v Solunu. O tej zahtevi pa Rumunska in Grška nečeta ni-česar slišati. Manjše zahteve proti Jugoslaviji ima Bolgar-ska v Makedoniji.

Rumunska je pripravljena pogajati se z Bolgarsko glede Dobrudže, toda pod pogojem, ako so tudi ostale članice zveze pripravljene pogajati se z Bolgarsko in v splošnem za-dostiti bolgarskim zahtevam na podlagi kompromisa. To bi bil

tedaj poglavitni predmet, o katerem bodo na svoji konfe-renci razpravljali zunanji mini-stri.

Medtem pa je živahno delo-vanje balkanskih diplomatov v polnem tiru. Rumunski po-slanik v Ankari Basil Stoica se je vrnil v Bukarešto. Med potom se je vstavil v Sofiji ter imel razgovor z bolgarskim mini-strskim predsednikom Ju-rijem Kjosjevanovom. Malo za tem sta Kjosjevanova obiš-kala jugoslovanski in grški poslaniki.

Pa tudi Italija skuša doseči poravnavo med balkanskimi državami. Sedaj posreduje v pogajanjih med Madžarsko in Rumunsko glede narodnostnih manjšin. Ravno tako pa tudi želi doseči sporazum med Ita-lijo, Jugoslavijo in Madžar-sko. Pa tudi Madžarska si želi pridobiti naklonjenost Jugo-slavije, toda nima mnogo upa-nja, da bi mogla Jugoslavijo odtujiti ostalim balkanskim državam.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakse, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

47th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York na celo leto .. \$7.00
in Kanado	Za pol leta .....
75c pol leta	Za inostranstvo na celo leto .. \$7.00
Za šest let	Za pol leta .....

Subscription Yearly \$4.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJO IN PRAZNIKE

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 4-1243

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

DELOVNI ČAS

Po mnenju gospodarstvenikov in socialnih politikov je dolgotrajno delovnega dne merilo socialnega napredka. Še pred par desetletji je bilo dvanaest — oziroma štirinajsturni delovnik povsem umeven pojav. Proti njemu so nastopili delavski voditelji in na tej podlagi zgradili svoje obtožbe napram vladajočemu sistemu. Za ogromen napredek so smatrali, ko je bil po nekaterih deželah postavno uveljavljen dvanaest-, deset- in sedmurni delovnik. Na najboljšem stadiju so danes tisti ameriški delavci, ki delajo po trideset ur na teden. Napačno bi bilo seveda govoriti o napredku v socialnem razvoju, kajti ta razmeroma kratki delovni teden so v prvi vrsti izposlovali strokovne unije Ameriške delavske organizacije, čij cilj namen je bil delo tako porazdeliti, da bi imelo čimvečje število delavcev zaslužek. Če bi tega ne bilo, bi se danes predstavljal štirideseturni delovni teden najkrajši delovni čas.

Kako zelo je delovni čas odvisen od potreb, ki jih ima ta ali ona dežela, nam nudi najboljši primer Nemčija, kjer je bil takoj po izbruhu vojne podaljšani delovnik na deset, dvanaest ali pa še več ur.

Neoziraje se na sklep mednarodnega kongresa je danes sleherni narod prisiljen problem delovnega časa tako rešiti, da bo rešitev odgovarjala njegovim potrebam.

Sličen razvoj nam je mogoče opaziti v Franciji, Angliji in celo v nevtralni Italiji.

Če pošlje dežela stotisoče in stotisoče delazmožnih mož v strelne jarkove, morajo pač delavci za fronto vršiti delo namesto njih. Če ne zadostuje osem ur, so prisiljeni delati ali deset ali več ur dnevno.

Kakor sleherna država v sedanjem času, ima tudi Amerika mobilizacijski načrt, ki bo v slučaju potrebe uveljavljen. Dvomljivo je, da bi bil po tem načrtu delavcem zajamčen sedaj obstoječi osemurni delovnik.

Mednarodna uravnava delovnega časa mora veljati v normalnih časih za zaželen cilj, ker je mogoče edinole na ta način osnovati temelj produkcije, ki izloča vsak "dumping" ter ustvarja podlago za zdravo konkurenco.

Ako so vojskujoče se države prisiljene podaljšati delovni čas, ni to še znamenje nazadovanja. To je več ali manj vojna odredba, ki se ji mora delavstvo podrediti, da se ne pojavi v vojni industriji zastoj.

Vojne hujškatke smatrajo ameriški delavci za svoje najhujše nasprotnike. Ameriški delavci namreč prav dobro ve, kaj ga čaka, če bi se dežela zapletla v vojno.

Onstran morja...

ROMUNSKA SE BO BRANILA

CONSTANZA, Romunska, 2. jan. — Romunski ministri predsednik Grigorij Tatarescu je izjavil, da se bo Romunska bojevala in bo branila Besarabijo in Bukovino, ki mejita na Rusijo. Tatarescu, ki je govoril ob navzočnosti kralja Karola pred mornarji, je rekel, da ste se po svetovni vojni odločili Bukovina in Besarabija, da ste združeni z Romunsko in da se bodo za obe deželi Romunci bojevali do zadnjega moža.

Tatarescu je prvi romunski diplomat, ki je omenil Bukovino, vsled česar tuji diplomati sklepajo, da je Tatarescu s tem izrazil svoje mnenje, da Rusija ne bo zahtevala samo Besarabije, temveč tudi Bukovino, ki ima mnogo ukrajinskega prebivalstva.

Finci so dali Romuncem pogum

Pred nekaj meseci je Romunska odpoklicala svoje vojaštvo iz Besarabije in vlada je izjavila, da Besarabije ni mogoče braniti. Ako bi Rusija vpadla v Besarabijo, tedaj bi Romunska postavila svojo fronto ob reki Prutu. Ker pa se Finci hrabro hranijo proti Rusom, je romunska vlada zopet poslala vojaštvo v Besarabijo, ker je prepričana, da se more armada braniti pred rusko armado.

Tatarescu je tudi zatrdil, da se bo Romunska borila tudi proti Madžarski, ako bi od nje zahtevala Transilvanijo.

Izplačevanje starostnih pokojnin

V mesecu januarju novega leta bo začela federalna vlada izplačevati mesečne pokojnine na podlagi zakona za socialno varnost. Polnični uradi v vsakem kraju širini dežele se sprejemajo prošnje s strani ljudi, ki so 65 let stari ali več, kakor tudi s strani drugih vpravičencev. Kakor se pričakuje, bo tekom leta 1940 približno 900.000 vpokojenih delavcev, postarnih žen, odvisnih staršev, vdov in nedolnih otrok dobivalo mesečna plačila. In tako milijoni, nabrani od vlade za socialno varnost, začeli bodo iti nazaj v cirkulacijo v obliki mesečnih pokojnin.

"Primerna" zavarovalna plačila

Mesečna plačila za zavarovane delavce same, ki nehaajo delati po starosti 65 let, se uradno nazivajo "primerna" da se razlikujejo od plačil za druge člane družin zavarovanih delavcev. Teh prošenj bo seveda največ. Vsa mesečna plačila, do katerih so drugi člani družine vpravičeni, so itak odvisna od zneska primernih plačil. Kolikor kdo dobi na mesec, je odvisno od povprečnih mesečnih mezd, ki jih posamezni delavci zaslužijo do časa, ko gre v pokoj. Po prvotnem zakonu za socialno varnost edino merilo za pokojnine je bil skupni znesek zasluženih mezd, ki so bile prijavljene. Zakon je bil nedavno spremenjen in je bilo ustanovljeno novo merilo, ki je mnogo v korist slabše plačanih delavcem. Po prvotnem programu bi bila znašala povprečna pokojnina \$16. Sedaj pa se pričakuje, da povprečna pokojnina bo znašala leta 1940 kar \$26 na mesec.

Na primer: Recimo, da John Tratnik, tekstilni delavec, doseže dne 5. januarja 1940 starost 65 let in želi iti v pokoj. Bil je resno zaposlen od leta 1936 (ko je socialna varnost stopila v veljavo) in dobival je plačo \$60 na mesec. V znižju zakonitega merila oziroma formule se tako-le izračuna, koliko bo znašala njegova mesečna pokojnina: 40 odst. od prvih 50 povprečne mesečne plače, kar je \$20; k temu se doda 10 odst. od povprečne plače čez \$50, namreč \$10, kar je \$1. K temu skupnemu znesku od \$21 se doda povečanje od 1 odst. za vsako leto zavarovanja, v katerem je zaslužil vsaj \$200. Ker Tratnik je bil zavarovan od leta 1936, prihajajo torej v poštev 3 zavarovalna leta. En odst. od \$21 je \$0.21, trikrat toliko je \$0.63. Torej Tratnikova mesečna pokojnina bo znašala \$21.63.

Zakon, kakor je bil spremenjen, pa določa plačila tudi za družino zavarovanega. Ako John Tratnik ima ženo, ki je 65 ali več let stara, ona utegne dobivati mesečna plačila, ki znašajo 50 odst. od moževe primerne pokojnine, torej \$10.81. V takem slučaju skupna pokojnina za Tratnika in njegovo ženo bo znašala \$32.44.

Nadalje vsak odvisni otrok vpokojenega delavca more dobivati mesečna plačila do starosti 16 let ali pa 18 let, ako redno pohaja v šolo. Recimo, da John Tratnik, ko se vpokoji, ima ženo, ki je še le 50 let stara, ali da njegova dva otroka sta 10 oziroma 12 let stara. V takem slučaju Tratnikova žena ne bo dobivala dodatne pokojnine, dokler ne bo 65 let stara. Pač pa bo vsak otrok dobival po \$10.81 na mesec. Torej, dokler otroka ne vzrasteta, bo Tratnikova družina dobivala skupno penzijo 43.25 dolarjev. Po prejšnjem zakonu Tratnik ne bi dobival niti ene pokojnine, ker skupne mezde od leta 1936 naprej ne bi bile znašale predpisanega minimuma. Vse, kar bi bil dobival, bi bilo enkratno plačilo od približno \$75.00.

ELEKTRIČNE STROJNE PUŠKE

V sedanji vojni uporabljajo Francozi in Nemci v nalašč zato zgrajenih betonskih zakloniških elektric. strojnice, ki jih lahko sprožijo po električnem kablu iz večjih in bolj zadaj ležečih zakloniš. Električne strojnice funkcionirajo brez spremenne osebja, dokler ne izstrelijo celega traka patron. Šele potem se mora priplaziti do njih vojak, da jih zopet nabara. Strojnice so pod utrditvami Siegfriedove in Maginotove linije nameščene tako, da obvladajo s svojimi streli vsak kvadratni meter pred utrjeno linijo, ki je zasedena po francoskih, odnosno nemških vojakih.

NAZNANILO

PRVO POŠILJATEV
S M O RAVNOKAR
PREJELI IZ
JUGOSLAVIJE

Krasno izdelanih COPAT, ročno tkane iz mehke volne in mehkega usnja, gorke in komode; samo rdeče barve. — Zelo pripravne za darila.

Za vse natančnejše tozadevne informacije glede cene itd., se obrnite pisмено na znanega rojaka: Mr. ANTHONY SVET
SLAVIA TRADING CO
1265 Broadway
New York, N. Y.

Denarne pošiljate

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

\$ 6.00	Lir 100
11.85	" 200
17.50	" 300
28.00	" 500
56.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Finska

Finska je po obsegu še celo nekoliko večja kot Poljska in meri 388.000 kvadr. km, toda prebivalstva nima niti štiri milijone. Ozemlje je večinoma poraščeno z gozdovi deloma pa tudi pokrito z jezeri. Jezer je okrog 35.000 s površino okrog 45.000 kv. km. Večja mesta so Helsinki (250.000 prebivalcev) Turku ali Abo (70.000), Tampere (60.000), Viipuri ali Viborg (60.000), Wasa (30.000), Oulu ali Ulenborg (30.000), Kuopio (30.000). Prebivalstvo se večinoma živi od ribištva, živinoreje in gozlarstva. Finci največ uvažajo žito, kovinske predmete, volno, vozila in petrolej. Izvažajo pa lesne izdelke, papir, celulozo in maslo. Njihova trgovska mornarica šteje okrog 5000 ladij s 600.000 tonaže. Zveznice ima samo 6000 km, cest 20 tisoč km. Po veri je prebivalstvo v pretežni večini protestantske veroizpovedi. Katoličanov je komaj 2000.

Finska ima veliko preteklost. Za svojo neodvisnost se je borila mnogo stoletij, jo velikokrat izgubila pa zopet osvojila. Ljudstvo je inteligentno, delovno in miroljubno. Toda v borbi za neodvisnost svoje zemlje so Finci poznali kot izredno hrabri vojniki. V spominu je njihova junaska borba proti sovjet-kim četam pred 21 leti, ko jih je vodil izredno nadarjeni general Mannerheim prav isti, ki tudi še sedaj stoji na čelu finske vojske.

Mannerheim je v zadnjih letih zelo smotno vezbal in izboljševal finsko armado. Precej pomembno je finsko letalstvo, ki se je v zadnjih letih moderniziralo. Del finskih letal je domačega izvora. Pomorske sile so seveda majhne. Finci imajo dve obalni krizarki, štiri podmornice in 24 manjših enot. Vendar pa bi tudi ta mornarica zaradi členovite obali, ki predstavlja izvrstno kritje, mogla prihajati v poštev, seveda samo za obrambo.

Finska ima splošno vojaško dolžnost. Službena doba traja eno leto. Prva rezerva obsega moštvo do 40. leta, druga rezerva do 60. leta. Finska vojna industrija more sanya kriti velik del vojnih potreb, seveda le za orožje, ki ga rabi pehota. Topništvo mora uvažati iz inozemstva. Moštvo finske vojske je predvsem izveščano za vojno pozicijo. Izvrstno so Finci izveščani v smučanju. V primeru vojne more Finska poklicati pod orožje do 400.000 dobro izveščanih mož.

Peter Zgaga

V listu sem čital, da sta praznovala v Barbertonu, Ohio, moj prijatelj Joe Vidiergar in njegova soproga petindvajseto obletnico svoje poroke.

Kot sem razvidel iz zahvale, je bil na proslavi ves slovenski Barberton, in še iz drugih krajev so prišli rojaki počastiti jubila.

Joe nima nobenega sovražnika, prijatelj je pa na pretek, ne samo med našimi rojaki, pač pa tudi med ljudmi drugih narodov. Zelo mlad je prišel v Ameriko, pa navzlic temu poleg Amerikanstva vedno

tudi svoje slovenstvo poudarja. Njegova žena in on sta lepo vzgojila svoje otroke in sta nanje lahko ponosna.

Srebrna poroka je šele drugi mejnik v njunem obolevnem in zadovoljnim življenju. Iskreno jima želimo dočakati še zlate in diamantne poroke v krogu otrok, vnukov in dobrih prijateljev.

V Barbertonu in okolici živi zdrav rod Izancev, Notranjcev in Kraševcev, ki so vajeni uspešno preyediti vsak življenjski vilar.

PESMARICA "Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjižarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Časopisje je obirno poročalo o pripravah za novoletno praznovanje v New Yorku. Hotelirji, restavratirji in salunirji delajo v tem času strahovite dobičke. Pe nekaterih prostorih je ureba samo za seboj plačati pet dolarjev. V večerji je sedem dolarjev ali več — brez pijače seveda. Naprtnik žganja prodajajo po dolarju, steklenica iz jabolk npravilnega "Sampsonja" ve

lja najmanj petnajst dolarjev. Godbe, elegantne obleke, biseri, diamanti, razigranost, dobra volja, veselje vsopovod.

Toda pogleda na vse to je človek v New Yorku kolikor toliko vajen. Pravo komedijo je mogoče opazovati novega leta dan ob starih ali petih zjutraj. Toda opazovalec mora biti tren in dobro prespan.

Zdi se mi, da me je pred treni leti zanesla novoletnega jutra pot na vogal 42. ceste in Broadwaya.

Prijatelji, kar sem videl, niso bili več zastopniki takojne mnovane visoke družbe, saj sploh ljudje niso bili več, pač pa o stidne živati; po obnašanju, po glasovih, ki so jih gnanji iz sebe, in po hoji, če so sploh mogli hoditi.

Dasi sem marsičesa vajen, se mi je dihal studila in me se danes strese, če se spomnim nanjo.

Večina nas ni na drugem dobičku kot da smo za leto starejši, brez izjeme, moški in ženske, dasi ženske večidel tega nočejo priznati, posebno ti ste ne, ki so stare nad trideset let.

Višji davek na pijačo v Mehiki

MEXICO CITY, Mehika, 28. dec. — Senat je danes sklenil zvišati davek na alkoholne pijače. Po mnenju senatorjev se bo dalo na ta način prebivalstvo najuspešneje prisiliti k bolj zmernem uživanju vina in žganja.

Življenje moškega se deli v troje razdobji.

V prvem razdobju posveča vso svojo pozornost jedi, v drugem ženskam, v tretjem pa skrbi, kako bo zaužito jed prebavil.

Božična poslanica predsednika Roosevelta papežu, in imenovanje ameriškega poslanika pri Vatikanu sta dogodila prvega redi.

Roosevelt in papež si zares prizadevata ustvariti trajen mir med narodi, in je upati, da bodo njuna prizadevanja uspešna.

Musoliniji se za malo zdi, ker se je Roosevelt mimo njegove naravnost na papeža obrnil.

Jezi ga, toda te svoje jeze noče in ne sme naravnost pokazati, pač pa skuša vzbuditi v javnosti vtis, da se je vse to zgodilo takorekoč po njegovih načrtih in da bo v prvi vrsti njegova zasluga, če bosta Roosevelt in papež res kaj dosegla.

Po svojem obnašanju in govorjenju je sličen bolhi, ki je korakala s slonom preko lesenega mostu.

In ko sta bila srečno na drugi stran, je bolha samozavestno vprašala:

— Ali ste slišali, ljudje božji, kako se je most tresel pod nama?

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POČUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

Knjižarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

160 strani s slikami

Kratka Dnevna Zgodba

KARL KURT ZIEGLER:

NAČRTI NA VARNEM

"Kar čaka naj! Čakanje povzdigne razpoloženje!" je zabundral Nils Bauner, zakotni odvetnik v neki stranski newyorški ulici.

"Dama je, dama, pa še lepa povrh!" je pripomnil njegov tajnik.

"Potlej pa še prav posebno; kar deset minut naj čaka!" je zini Banner in študiral dalje svoj časnik.

Natanko deset minut kasneje je vstopila Miss Alford. Vsaj tako se je predstavila. Banner si jo je obendujoče ogledoval. Toliko lepote in toliko vonja v njegovi mirni sobi! Toda ni se izdal da ga je dama očarala. S strojim glasom je vprašal lepotico, česa želi.

Smehljajoča se lepotica je v starinski stol sedla udobno, kolikor je le mogla. Kokočno je prekrizala svoji vitki nožici in s pogovorila:

"Sinoči ste imeli obisk, Mr. Banner."

"Že, toda, slednji obisk je bil tako važen, veste, kam moram. Predsednik Cortby je bil pri vas."

Banner se je začuden vzravnal.

"Kaj veste o tem obisku?"

"Vse, prav vse!" je zmagovalno zagodela dama.

Odvetnik se je za hip znešel. "Po tlej pa je zatulil:

"Potlej bi pač ne nadlegovala vas. Načrti me zanimajo popolnoma iz drugih vzrokov."

Banner je skočil pokonci.

"Menite morila, da pri siromasnem odvetniku lahko dosežete vse, še to nemara, da bi izdal poslovno tajnost!"

Predsednik je zvit lisjak! Pravilno je sklepal. Živ krist ne bo nikoli, da ima sam predsednik Cortby zveze z nekim Nilson Bannerjem. Kaj še, da bi se mu zdeli njegovi načrti pri njem važnejši, kakor v jeklenih shranilih njegove banke. Toda, vedite, Miss Peronny se ne da preslepiti."

Banner je s široko razprtimi

očmi zastrmel v svojo čudno gostjo.

"Peronny?" je dahnil,

"gangstirka."

"Živa od pet do glave," se je nasmešila lepotica. "Zdaj bova menda najin razgovor hitreje skonečala. Koliko vam plača predsednik za hranbo papirjev?"

"To vam nič mar."

"Ponujam vam dvojno ceno, samo če smem za hip pregledati načrte. Jamčim vam, da ne bom ničesar vzela, pa tudi prerisala ne."

"Žal mi je. Poštenjak sem in pogodba s stranko mi je sveta."

"Trojno ceno," je vablivo ponujala gangstirka.

"Nikar se ne trudite," jo je zavnil Banner in se spet zatopil v časnik.

Tedaj je lepotica vstala, stopila k Bannerju in dve nežni ročici sta ga objeli okoli vratu. Zapeljiv glas mu je šepetal na uho:

"Midva, Nils, bi vendar lahko tako lepo vzajemno delala, ako pametno uporabiva predsednikove načrte. Udari v mojo desnico — in najin dogovor drži. Čez mesec dni si zasluziva tistih dvajset tisoč dolarjev."

Banner se je prav počasi izvil iz njenega objema. Nerodno je vstal.

"Ne, po nobeni ceni."

Ko se je pa obrnil, je uzrl cel samokres preteče namerjeno nase.

"Ako s pametjo ne gre, pa naj krogla spregovori. Dvignite roke kvišku. Zdaj mi pa povejte, kam ste skrili načrte?"

Trd in leden je bil njen glas. Toda Banner se je samo v zadregu nasmehnil.

"Kakšnega mladšega tovariša bi menda že pretentali, mene ne več. Taka reč mi navdahnje kvečjemu dobro voljo."

Zabaval se je, ko je opazoval lepotico, kako je s svojimi spretnimi prsti segala zdaj v

ta, zdaj v drugi predal, kako je brskala po blagajni in stikala v miznici za načrti.

"Morda mi dovolite, da spet pobesim rbke. Prav gotovo vas pri vašem lovu ne bom oviral," se je norčeval Banner.

"Končala sem — in brez uspeha. Dobro ste skrili listine."

Lepotici je spet ljubele nasmešek razjasnil obraz. Samokres je vtaknila nazaj v torbico.

"Ali sem vas hudo prestrašila, dragi gospod Banner?" je sočutno vprašala.

"Še malo ne. Zamerom sem rad dobre volje."

"Meni je pa do boljšega plačila. Po naročilu svojega šefa, predsednika Cortbyja, vam izročam za zvesto hranbo njegovih načrtov dvojno plačilo, hkrati vam pa predam izvirne listine. Do te preskušnje so bili namreč v moji lasti. Kje imate načrte, Mr. Banner?"

Banner je malec negotovo okleval. Toda Miss Alford mu je brž prepodila pomisleke.

"Na besedo mi lahko verjamete, dragi prijatelj. V zapetnem ovitku so sami stari časniki. Prepričajte se, prosim."

"Potlej vas moram že prositi, da vstanete," je dejal Banner in potegnil izpod sedala pri stolu za obiske zapečateni ovitek. Ko ga je še nekako nezaupno odpiral in zdajci sprevidel, da lepa dama ni lagala. V njem so bili samo stari časniki.

Z veliko skrbnostjo je vtaknil ovitek z izvirnimi listinami pod sedalo, hkratu pa je iztegnil roko in smehljaje se segel po ponujenih bankovcih.

"Zdaj mi pa še povejte, kdo ste res!" je prosil skrivnostno obiskovalko.

"Virginia Cortby in menda boste vsaj vi lahko prepričali mojega očeta, da sem vendar pridna igralka."

"Prav gotovo!" je vzkliknil Banner in je spremil lepo gostjo do vrat.

Potlej je stopil k telefonu in je s premislekom obrnil številke.

"Koliko ste rekli včeraj? Tisoč dolarjev? Hm. Pravkar sem dobil izvirne načrte. Da, kadar hočete, si jih lahko ogledate. Toda stvar je kočljiva in nevarna. Zato se rajši pogodiva za dva tisočaka. Drži? No, prav! Taka reč me spravi res v dobro voljo."

VOJNA V VELIKEM MRAZU.

V ozemlju Pečenge vlada ta čas strašna zima, ki je v zadnjih nočeh onemogočila vse vojne akcije. Tako Rusi, kakor Finci se morajo zadovoljiti samo s tem, da utrjujejo svoje postojanke. Ruske čete delajo to kakšnih 40 km severno od luke Pečenge (Petsamo), medtem ko, stoji finske čete neposredno zunaj mesta. Med obema nasprotnikoma je dežela brez gospodarja, ki se razprostira 36 km daleč. Gre za kamenito ozemlje, ki je ta čas pokrito s snegom in ledom.

Finske sile proučujejo iniciativno, kakor vedno, Rusom, kajti obramba jim prinaša več koristi. V doglednem času pa skoraj ni računati z večjimi ruskimi ofenzivami, ker onemogoča mraz 20 stopinj pod ničlo tako letalstvu, kakor pehoti, topništvu in oklopnim vozilom operacije. Poročajo, da dovoz ruskim četam zelo zastaja. Že več dni niso prejeli municije niti živil.

DARILNE POSILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.50
200 Dinar.	— — —	\$ 4.75
300 Dinar.	— — —	\$ 6.80
500 Dinar.	— — —	\$10.75
1000 Dinar.	— — —	\$21.—
2000 Dinar.	— — —	\$41.50

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne posiljave v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vzeti in denar varno posiljati. Vendar je bila nam povišana cena, ker se stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opazujemo tudi, da se sem intam more kaka posiljatev zaradi evropskih razmer zakasnit.

ZA NUJNO POSILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POSILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : POTNIŠKI ODDELEK : :
216 West 18th Street, New York

Mirovni pogoji angleške delavske stranke

Pred dnevi je javno govoril v Londonu parlamentarni šef angleške delavske stranke, major Attlee in je določil pogoje za mir, kakor jih ima v mislih angleško delavstvo.

Prvi pogoj za sklenitev miru, je izjavil major Attlee, je izprememba režima v Berlinu. Glavni pogoj za ureditev vseh gospodarskih in političnih vprašanj v Evropi je nemška vlada, ki bo uživala zaupanje vsega sveta in nemški narod sam naj si izvoli tako vlado in izpolni prvi pogoj za pričetek mirovnih pogajanj. Kdor zahteva, naj se sklene mir za vsako ceno, je sovražnik miru. Dejstvo, da je Rusija zdaj v zvezi z napadalcem, in da se je polastila Poljske, ne spremeni glavnega problema, ki ga more človeštvo rešiti po tej vojni.

Drugi pogoj za sklenitev miru je obnovitev svobode na Poljskem in v Českoslovaški. Major Attlee zahteva, naj se obnovi demokratska vlada na Poljskem in v Českoslovaški in sicer naj si jo svobodno izvolita oba naroda sama.

Tretji pogoj za mir je evropska federacija. Evropa se mora pretvoriti v federativno zajednico vseh evropskih držav in narodov ali pa bo propadla. Ustvaritev take federacije pa je mogoča samo pod pogojem, da v mirovni pogodbi ne bo klavzul o revanši, maščevanju, kaznovanju in pokori. Nemčija mora opustiti idejo o svoji resni nadvednosti. Nemčija mora prepuščati Avstrijem svobodno roko glede svoje usode v bodočnosti. Pravico o samoodlobi morajo dati tudi Angleži Afričanom in Hindom. Vsa sporna vprašanja naj reši od vseh priznana federativno razsodišče, katero naj bi imelo zadostno avtoriteto za uspešno intervencijo v vseh sporih.

Četrti pogoj za sklenitev miru je izjavil major Attlee, je ustvaritev mednarodne vojske, ki bi nastopila proti morebitnim napadalcem.

Namesto da bi narodi in države v Evropi vzdrževali velike narodne vojske, je treba ustvariti mednarodno, dobro organizirano vojsko, ki bi predstavljala tako vojaško silo, da bi se ji ne upal nihče zoperstavljati.

Posamezni narodi naj imajo svoje oborožene enice, toda njih vojna moč naj bi bila manjša, takšna, da bi zadostovala ravno za notranjo intervencijo, če bi se izkazala potrebna. Vrh tega bi bile male narodne vojske pod vodstvom in kontrolo mednarodnega generalnega štaba.

Tako si predstavlja predstavnik angleškega delavstva pogoje za trajen mir v Evropi po končani vojni. Ob zaključku svojega govora je major Attlee poudaril, da bi naredili nepopravljivo napako, če bi hoteli v Evropi po tej vojni znova začrtati stare meje.

DNEVNIK ZA NEMŠKE VOJAKE NA FRONTI.

Nemško vrhovno poveljstvo izdaja za čete na zapadni fronti poseben dnevnik "Wacht am Westen". List izhaja v 80 tisoč izvodih in na 12 straneh. Tiskajo ga nekje za Siegfriedovo linijo ter ga ureja neki kapetan glavnega generalnega štaba, ki piše tudi redno uvodnike z naslovom: "Ob skrajstem daljnogledu". Ta list je edini nemški dnevnik, ki ne spada pod nadzorstvo in cenzuro Goebbelsovega ministarstva za propagando.

ARETACIJA ZARADI TIHOTAPSTVA Z OPIJEM.

Beograjska policija je izsledila družbo tihotapev opija. Aretirani so bili zagrebški lesni trgovec Valentin Hrasnik, Peter Brkan in Spiridon Gino. Vsi so bili člani skupine, ki se je vodil in financiral atenski trgovec Konstantinos. Aretiranci so priznali, da so že dalje časa tihotapili preko jugoslovanske države v Francijo opij, ki so ga skrivali v mednarodnih spalnih vagonih, zlasti v ekspresnem vlakcu.

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIŠKI KANJSKI HOLEDAR ZA 1940. — 100 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Zdravstvenih državah lahko poljeto zmanjka po 2 ct. po 3 centu.

OD VSEPOVSOD

DVA NOVA VAŽNA PREKOPA.

Nedavno so izročili prometu kanal Adolfa Hitlerja, ki je vezal industrijsko področje Zgornje Slezijske s kraji ob reki Odri. Prekop bo zabil za enajsti prevoz železa in premoga. Letna kapaciteta novega prekopa bo štiri milijone ton. Kanal so kopali šest let. Zaposlenih je bilo štiri tisoč delavcev, ki so zaslužili štiri in pol milijona mark.

Prav tako je bil izvršen začetek del za prekop med Odro in Dunavom. Ta kanal bo velikega pomena za prevažanje premoga iz zgornjeslezijskega industrijskega področja na evropski jugovzhod. Ta prekop bo, kadar bo dovršen, bistveni sestavni del kanalskega omrežja, ki veže Baltičsko morje z jugovzhodno Evropo, zlasti z Balkanom. Kanal bo imel priključek na Dunav, na Dunaju ter bo meril v dolžino 320 km. Najvišja točka tega prekopa bo imela okoli 200 m nadmorske višine.

KONJSKE BORBE NA ISLANDU.

Konjske borbe so bile prej na Islandu zelo priljubljene. Pred borbo so konje vedno razdražili, da so naskočili drug drugega na zadnjih nogah in se spoprijemali razkazni tak, da so jim tekle pene iz gobcev. Pri vsakem konju je stal mož z bičem, ki je silil konja k naučeni borbi ali pa je razjarjene konje razganjal. Včasih je tudi pomagal z bičem svojem konju in pretepal napadaleca, tako da je nastalo med gledalci razburjenje in ogorčenje. Za vsakoletne borbe so krmili najlepše in najmočnejše žrebece, ki so znali dobiti gristi in breati. Da bi žrebece še bolj razdražili, so vodili k njim kobile. Tako so postali žrebec še srditejši.

Večkrat je nastala borba na življenje in smrt. Konji so se grizli in breali dokler eden ni padel, ko se mu je nasprotnik zagrizel v vrat, ali pa ga je poštepal s kopiti šibkejši žrebec, ki se je kmalu prepričal o ostrih nasprotnikovih zobeh se je obrnil in uporabil kopita, da je ugnal nasprotnika z branci. Islandsko ljudstvo je prihajalo od blizu in daleč gledat konjske borbe. Ta navada se je ohranila tudi potem, ko je prišlo na Island krščanstvo. Zadnja konjska borba je bila leta 1625 v mestu Fniiskardale v severnem delu otoka. Na borbah niso besneli samo ho-reči se žrebec temveč tudi njihovi lastniki in celo gledalci. Večkrat se je vnela med borbo konj se borba med gledalci.

HOTENTOTSKO ZDRAVILO PROTI VSEMU.

Mnogi ljudje si skušajo pomagati v boju proti boleznim tudi z rastlinami, kakor je bilo to v srednjem veku. Listajo po herbarnjih, zbirajo najrazličnejša zelišča in kuhajo iz njih čaj, ta proti tej, ta proti oni bolezni. So tudi modrijani, ki skušajo več zelišč skupaj in pripravijo tako čaj, ki naj bi bil učinkovito sredstvo proti vsemu hudemu, nekakšen življenjski eliksir.

V zvezi s tem bo zanimiva primerjava, kako se zdravijo južnoafriški Hotentoti. Kakor vsi primitivni ljudje vidijo tudi oni zdravilno moč v prvi vrsti v rastlinah. Hotentoti pa ne kuhajo iz zelišč čaja in jih ne mešajo. To opravijo za nje kože, njihove domače živali. Koza ne je vsega, ona skrbno izbira samo nekatere rastline in prav te so po mnenju Hotentotov zdravilne. In čemu bi jih torej kuhali, če jih kože prekuhajo v svojem želodcu in jih vračajo človeku kot življenjski eliksir v obliki kozjih bobkov. Kozji bobki, to je univerzalno hotentotsko zdravilo. Uporablja se proti vsem boleznim, bodisi v naravni obliki, v prašku, v tekočini ali kakorkoli. Kdor ne verjame, da je to učinkovito zdravilo, naj pa kozje bobke sam preizkusi.

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5 KNJIG \$1 za

- Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc)
- Burska Vojvoda
- Cvetke (H. Majar)
- Dedek je pravil (Julij Slapšak)
- Devica Orleanska
- Dve sliki (Ksaver Meško)
- Duhovni boj (Lorenz Szupol)
- Fra Diavolo
- Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
- Humorske, Groteske in Satire (Azov in Teffi)
- Korejska Brata, črtica iz miselnosti v Koreji (Josef Spillman)
- Mesija (Dr. Jeglič)
- Mladim Srcem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Maron, krščanski deček z Libanona
- Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
- Parizki Zlatar
- Patria, Povest iz irske junakine dobe (H. Federer)
- Paherli iz Roža (Ivan Albrecht)
- Popotniki, novele in črtice (Milan Purgelj)
- Pozivalec
- Pravljice (H. Majar)
- Pravljice in pripovedke za mladino (S. Košutnik)
- Povesti in Slike (Ksaver Meško)
- Ptice Selivke (Tagore)
- Prški Judež (Josip Vole)
- Praprečane Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
- Preganjanje Indijanskih misijonarjev (Josef Spillman)
- Rdeča in bela vrtnica (Anton Haender)
- Revolucija na Portugalskem
- Sisto s Sesto (H. Federer)
- Spisi Kristofa Smida
- Student naj bo (S. Finžgar)
- Sončni invalid (S. Košutnik)
- Svetla Notburga
- Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
- Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Vojnimir ali Pogansko in krst (Josip Ogrinc)
- Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
- Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Plavinski)
- Zlatokopi (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od ločena nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!

Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja, vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1940

Cena 25c

s poštnino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Vaski Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

21

Peter — to je bilo pravilno, toda "češki"? Tega ni razumel. Toda, ko je romal od skleda do skleda, so mu nekateri začeli v jezi očitati mater. Peter je pobledel. Prav do kosti ga je streslo.

Ko sta bila nekoga večera sama v vrtu, je vprašal Roman: "Mančee, ali kaj veš o moji materi?"

Toda Roman ni vedel ničesar.

"Čakaj," mu je dejal, "bom vprašal očeta. oče ve vse."

Naslednjega dne mu je povedal v šoli:

"Oče ni nič rekel, toda od matere sem zvedel, da je bilo tvoji materi Maruška ime. IV cerkev te je položila kot majhnega otročička in še tisto noč je morala umreti, je rekla mati."

"Umreti je morala? Tako umreti, kot je umrla moja rednica?" se je začudil Peter.

"Se mi zdi, da tako," je pripomnil Peter. "Smrt je pri vseh ljudeh tista. Oči zapro in se ne smejejo več."

Petru je zagorelo mokro lice in je hlastno vprašal:

"Moja mati se je znala smejati? Kakor ti?"

Takrat je stopil učitelj s palico k njima.

Izza onega dne je vprašal Peter vsakega človeka, ki ga je srečal na samem:

"Ali kaj veš o moji materi?"

Dobival je pa čudne odgovore, da kmalu ni več spraševal. Le nekaj je še hotel vedeti.

"Kje je Maruška pokopana?"

"Tam pri pokopališkem zidu nekje."

Natančneje ga mu ni mogel nihče povedati, ker ni imela ne groba ne križa.

Ko je Peter štirinajst let, so ga vzeli iz šole, kajti kmetje ga niso hoteli več hraniti. Bil je velik in močan kot dvajsetletnik.

Dali so mu službo gospega pastirja. Jedel je svoj lastni kruh, in življenje mu je bilo lažje. Toda vedno je sanjari. Gospi so se palle, on je pa sedel na parobku in neresnično gledal v modro nebo. Ljudje so govorili:

"Preveč premišljuje, zato ima tako debelo glavo."

Par let kasneje je umrl Julkin stari oče. Za župana je bil izvoljen Valdhofer. Prvo nedeljo po volitvah je prišel Peter s planine k Valdhoferjevemu Bil je tako ogromen, da so ga bila vsa vrata polna in da so deske škripale pod njim, ko je stopil k sobo.

Roman je bil sam doma. Kadil je pipico in v njegovem pogledu je bila pomlad. To je bilo tiste nedelje, ko se mu je prvič Julka zdela tako velika in lepa.

"Dobro dan," ga je pozdravil Peter in si pogladil s težko roko lase s čela. "Mančee, ali bi storil nekaj zame?"

"Kar, govori Peterček, karkoli hočeš."

"Veš, o moji materi ničesar ne vem, niti tega ne, odkod je bila doma. Mogoče imam sorodnike, katerim slaba prede. Jaz sem si pa prihranil nekaj denarja. Reci očetu, naj malo poišče med starimi papirji. Zdaj je župan, zdaj lahko. Mogoče najde kaj o moji materi. Če je bila poročena ali če —"

V mogočnih prsih mu je zastala sapa, da ni mogel več govoriti.

"Peter," je rekel Roman prijazno ob pogledu na to dušico beledino, "očeta nama ni treba čakati. Občinske listine so v hiši. Lahko takoj pregledava, če hočeš."

Skoro ves popoldan sta presedela ob debelih zvezkih. Slednje sta izledila v seznanu poslov opazko: Pri Podlogarju služi Maruška Zdzilek, Čehinja. Neznano od kje. Domovnice nima. Je noseča.

Poleg je pa neka druga roka z drugim črnilom pripisala: "Prasica nam je sveto cerkev onečedila, da jo je bilo treba na novo posvetiti. Povzročila je dosti pisanja in sitnosti."

Roman je bil v veliki zadregi. Peter pa ni rekel nobene besede. Vstal je in odšel.

Dve leti kasneje je bil Roman potrjen. Petra niso vzeli ker je imel ploska stopala in ker pri vojaki potrebujejo ljudi, ne slonov.

Ko je zapustil Roman vriskajoč in ves v šopkih vas, ni slutil, koliko je Peter izgubil z njim.

Tisto zimo se je v češkem Petru završila značilna izprememba. Ali ste že videli pasti kapljico olja na površino jezera? Razleze se v pestrih barvah ter narašča in se širi v pisnem blesku.

Tako je padla obubožana ljubezen, ki jo je gojil Peter do matere in Romana v svojem velikem sreću, na vse ljudi.

On, ki se je dotle izogibal ljudi, kakor stepen pes, je postal prijazen in uljuden z vsemi. Karkoli je kdo hotel, je dobil od njega. To so znali tudi pridno izrabljati. Najamali so ga in mu niso plačali za delo, poleg tega so ga pa še ocaigani za prihranjene groše. Za hrbtnost so se mu smejali. Vse to je vedel, pa jim ni zameril. Preskromen je bil, da bi nase obrnil tiste lepe Odrašenikove besede: "Saj ne verdo, kaj delajo." Toda čutil je njihov pomen. Ostal je isti, pa naj so počeli z njim karkoli. Moral je ljubiti, ker je bil lačen in žejen ljubezni. Prava ljubezen pa mora priti, predno kaj vzame. In tako je postala "ljubezen" vsaka njegova druga beseda.

Dve leti sta potekli. Ko se je nekega pomladnega večera vračal z dela, je opazil majhno občinsko bajto, v kateri ni bilo že več let nobenega stanovanja, gručo ljudi, ki so se živahno pogovarjali. Sredi dvorišča je bilo na lojtrskem vozu naloženo širokorašno pohištvo.

Stara žerka in mlado dekle — Limarica in njena hči Beta — sta skušali dvigniti z voza težko omaro.

Pristopil je Peter, zadela omaro na hrbet in vprašal: "Kam naj jo postavim?"

Limarica se je tega ogromnega, nelepega človeka prvi trenutek prestrašila, nato je pa rekla:

"Bog ti povrni. Dober si!"

Tudi Beta ga je začudeno pogledala, se mu tiho zahvalila ter stopila pred njim v bajto.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Razne vesti.

MISS UNITY MITFORD SE JE ZASTRUPILO.

Miss Unity Mitford hči lorda Redesdalea, ki je živela zadnja leta v Nemčiji in imela tesne stike z nemškimi političnimi voditelji, se je po poročilih iz Monakovega zastrupila z veronalom Sobarica, ki je našla nezvestno v hotelski sobi. Nesrečno Miss Mitford so takoj odpeljali v monakovsko kliniko, kjer so ji izprali želodec. Upati je, da bo ostala pri življenju.

(Pred leti je ves svet pisal in govoril o Miss Mitford, ki je Angležinja, a se je navdušila za sedanji nemški režim in ga propagirala v krogih visoke angleške družbe. Nenavadno življenje ima Miss Mitford za seboj. Unity Mitford je ena izmed šestih hčera lorda Redesdalea. Ta lepa pravoslavka je videti hladna, a v rjeni notranjosti je vedno plantel žgoč nemir in vroč temperament. Bila je med redkimi tujkami, ki imajo osebne zveze z nemškimi odločilnimi osebnostmi. Njena sestra Diana, ločena žena znanega industrijalca Guinnessa, jo je spremljala povsod po Nemčiji do dneva, ko se je na skrivaj omožila v Monakovem z voditeljem angleških narodnih socialistov Oswaldom Mosleyem. Diana in Mosley sta odpotovala v Anglijo in kmalu po poroki Miss Unity je šla tudi z njima in se je po Londonu sprehajala z zlatim kljukastim križem na prsih. Nekega dne jo je nekdo v Hyde Parku napadel, ji strgal s prsi križec in ga potepal. Nastal je pretep, toda Miss Unity je odnesla zdravo kožo, takoj naslednji dan pa je odpotovala v Nemčijo in prosila za nemško državljanstvo.

Tretja hči lorda Redesdalea Jessica, je skrajna levičarka. Med državljansko vojno v Španiji je pobegnila od doma in se je pridružila rdečim četam, v katerih je služil njen bratranec Esmond Romully. Z njim se je po končani vojni v Španiji tudi omožila. Zdaj živi z možem nekje v Franciji.

LOV NA PODMORNICE.

Enolična je stražna služba na loveih na podmornice. Dneve in tedne je treba čakati na nevidnega sovražnika. Videti ga ni, mogoče ga je z občutljivimi podmorskimi prisluskovalnimi aparati samo slišati.

Posamič ali v iskalni vrsti plovejo lovci. Na morju ni vedno sončno. Kadar biča veter v vodo in dobe valovi bele grive, se potapljačo nosovi lovcev globoko v vrtinčasto vodo, valovi se razbijajo s truščem proti ladijskim stenam. Čez krov priš bel peno do poveljniškega mosta.

"Podmorski šumi na 240 stopinj!" Iz prisluskovalne kabine vodilnega proda prihaja sporočilo do poveljnika krdele. "Alarm!"

Takoj zatulijo sirene in zovoje množstvo k bojnim položajem. Bliskovito delujejo in signalizirajo ostalim lovčim smer. "Stroji s skrajno silo naprej!" Jekleni trup se stresa težko se obrača v valovju v novo smer. Poveljnik stopi h govorilni cevi. "Inženir vodja — še več obračavi!" Prisluskovalce sporoča poveljniku neprestano svoje meritve. Lovci vozijo proti sovražniku. Radiotelegrafist je med tem poklical brod. Odgovora ni — torej biti mora sovražnik.

Specialist na krovu pripravlja bombe, nastavlja jih na globino. Sedaj je moralo krdele obkrožiti sovražnika. S periskopom in svojo prisluskovalno napravo je gotovo že opazil naval nasprotnikovih ladij. Šel je v globino. Njegovi stroji so se ustavili, da jih ne bi mogel kdo slišati.

Signal vsemu krdelu. Z mo-

sta spuščajo bombe. Pljuska-joč padajo v vodo. Čez nekoliko sekund se oglasi volto podmorsko grmenje. Ladijsko telo se strese. Nekoliko sekund pozneje nov grom, druga, tretja bomba se je razpočila. Visok in širok val se dvigne, tudi ladjo dvigne, odpotuje naprej in se izgublja v drugih valovih. Krdele lovcev nadaljuje pot, en sam lovec ostane zadaj.

Na krovih možje ostro opazujejo. Tam so se dvignili vodni mehurji, na površini se je prikazala velika, temna oljnata lisa. Lovci se usmeri proti njej, da sovražno podmornico dokončno uniči, če bi se navzlic poškodbam dvignila iz lastne moči.

ČUDNI OBIČAJI V INDOKINI.

Pri nas postavljamo na grobove trajne spomenike, v Indokini pa zgrade nad vsakim grobom čez nekaj časa celo hišo. To pa ni zidana hiša v našem pomenu besede, temveč samo lešena koča, v kateri žive samo domačini. Koča je pa pre-

cej velika in zlasti streha nad njo je zelo visoka. Prebivalci Indokine pripadajo sicer različnim bojevitim plemenom kakor so Biet, Džaral, Rade in Banhr, vsi se pa nazivajo skupaj Moi. Pogrebni obredi in spoštovanje mrtvih je pa skoraj povsod enako.

Če v Indokini človek umre, mu najprej napravijo skromen grob s pristreškom in ga skrbno negujejo. Vsak dan prihajajo h grobu in ga posujejo z rižem in drugimi živili, da bi imel pokojnik kaj jesti. Skrbe tudi, da ni žejen. Grob polivajo z riževim pivom. Pokojnika se neprestano spominjajo in na grob mu ne prinesejo samo žrtev, temveč ostanejo na njem cele ure in prepevajo v srce se-gajoče žalne pesmi. Tako žalujejo za pokojnikom po več mesecev ali celo dve leti, kakršen je pač bil njegov družinski položaj. Žalovanje pa ni vedno iskreno. Svoje prijatelji se silijo vanj zlasti iz strahu, da bi se pokojnikov duh ne razlezel in povrnil, kar bi pomenilo smrt enega izmed živčevih.

Ko se približa čas žalovanja h koncu, se to primerno proslavi. Vta namen zakoljejo več bivolev in njihove glave položijo na oltar pred pokojnikovim

grobom, da bi tudi on imel kaj od tega. Ograjo okrog groba okrase z izrezljanimi figurami prednikov in podobami svetih pavov. Obenem znova postavijo nad grobom čim lepšo kočico, zlasti streho okrase z rezbarijami in poslikajo z različnimi prizori iz pokojnikovega življenja. Okrase jo tudi tako, da jo prevlečejo z belo bombaževino. Tudi skrb za okrasitev groba izvira iz vere, da se je pokojnikova duša trajno naselila v njem in da se ni treba več bati, da bi se vrnila med žive. In tako položijo pokojniku na oltar še eno izdatno žrtev, potem se pa za njegov grob in za kolibo nad njim sploh ne zmenijo več. Zob časa kmalu opravi svoje ali pa njo pomagajo tudi termiti, šele potem je pokojnik za domačine zares mrtel in povsem neskladjiv.

Z DOLGIMI ŽLICAMI JE KRADEL ZLATO.

Solastnik največje madžarske topilnice zlata, Norbert Dvorak je romal v zapor, ker je ukradel za okroglo 1 milijon pengov dragocene kovine. Glavni delničar topilnice Ludovik Scheidl, ki biva na Dunaju, je prejel anonimno pismo

'GLAS NARODA'

pošiljamo v staro do movino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo

ki ga je opozorilo na nerednost pri podjetju v Budimpešti. Vložil je ovadbo. Kriminalni uradniki so pri preiskavi ugotovili, da so iz nekega stranskega hodnika šle majhne odprtine v topilno peč, tako da je bilo mogoče iz nje s pomočjo dolgih žlic krasti zlato ter ga nadomestiti s ustreznimi količinami bakra. Kot krivca so dognali Dvoraka. V kletnih prostorih topilnice in med kamni na vrtu Dvorakove vile je policija odkrila nič manj nego 162 kg ukradenega zlata. Policija nadaljuje preiskavo ker sumi, da je Dvorak ukradeno zlato tihotapil tudi v inostranstvo.

Novi Veliki Zemljevid

Posebna Cena \$2.75

ZA V KANADO \$3.—

Zbirka novih zemljevidov, čije sestava velja \$300,000.—, kaže svet, kakoršen je danes in Vam pomaga razumevati zgodovinske poteze diktatorstev in demokracij.

Posebne zanimivosti

TABELE:

Potovanja odkritij in raziskovanj. Sončni sestav. Velikosti in globočina morja in jezera. Največja jezera in otoki. Najdaljše reke in prekopi. Najvišje gore — najvišji slapovi. Razdalja zračnih prog med mesti.

DIAGRAMI:

Predeli zemlje. Značaj krajev na zemlji. Poglavitne vere na svetu. Seznam ver v Združenih državah.

HAMMOND'S NEW ERA ATLAS OF THE WORLD

48 STRANI ZEMLJEVIDOV TUJIH DEŽEL

48 STRANI ZEMLJEVIDOV DRŽAV

ZEMLJEVID VSAKE KANADSKE PROVINCE

VSİ ZEMLJEVIDI V BARVAH

• ZAZNAMOVANIH JE NAD 35,000 KRAJEV

Skupaj 160 strani

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York City

VEZAVA TRPEŽNA IN UMETNIŠKO IZDELANA

SESTAVLJEN S POSEBNIM OZIROM NA SEDANJI POLITIČNI POLOŽAJ

VELIKOST KNJIGE 9 1/2 x 12 in.

Z VSAKIM NAROČILOM POSLJEMO BREZPLAČNO

VAŠO IZBIRO

5

KNJIG

katero so v seznamu na zadnji strani lista.